

Spelen met schaduw en licht

tekst
CAROLINE BOUDRY
EN LAURA DELBARRE
foto's
CAROLINE BOUDRY

Een zaklamp, gekleurde plexiglazen, cd's en karton met gaten: daarmee creëer je een spektakel van schaduw en licht. Op één voorwaarde: gordijnen dicht!

De ruimte is verduisterd, de gordijnen zijn dicht. De kinderen bevinden zich in een kleine, knusse ruimte, deels afgesloten van de rest van de leefruimte. Emily Mwaluma, kinderbegeleider, legt gekleurde plexiplaten, cd's, karton waarin gaten geknipt zijn en zaklampen in twee manden. De peuters Chogleg, Titus, Fran en Jaya gaan samen met Emily experimenteren met licht en schaduw.

Cocreatie

Titus en Chogleg verkennen alle materialen uit de mand. Chogleg houdt allerlei voorwerpen in het licht. Hij creëert een gele, rode of groene weerspiegeling op de muur. 'Kijk, Chogleg', moedigt Emily hem aan en ze houdt zelf rood plexiglas voor de lamp. Chogleg houdt het ene plaatje na het andere voor het licht. Hij kijkt vol bewondering naar de vele lichteffecten. 'In het begin legden we geen verband tussen de lichtbron, het voorwerp en de schaduw', vervolgt Emily. 'Ik hield een karton met gaatjes voor de lamp en samen keken we naar de schaduw op de muur. De schaduw werd een donkere vlek met witte cirkels. Daarna hield ik een stukje plexiglas voor de lamp en de muur kleurde rood. Ik zag daarna een evolutie in hun spel. Na verloop van tijd hielden ze de voorwerpen voor de lamp om dan naar de schaduw op de muur te kijken.

Ik geef de kinderen vooral tijd om zelf de dingen te ontdekken. En ik speel ook graag mee, want meespelen is samen exploreren en cocreëren.'

Donkere dansende vlekken

Chogleg houdt een wit doorschijnend plastic vlak voor het licht. Emily speelt met hem mee. Titus en Emily houden gele en rode doorschijnende doekjes voor de lichtbron. 'Als ik een activiteit begeleid, wil ik vooral het spel van de kinderen begrijpen. Ik denk na over hoe ik kan meespelen zonder hun spel te onderbreken of te sturen. Kinderen experimenteren, ontdekken, spelen en leren. Maar ikzelf leer ook altijd bij. Ik was nieuwsgierig naar de impact van het licht op doorschijnende materialen. Ik zocht daarom op verschillende websites naar info over de werking van licht en schaduw. Zo ontdekte ik dat licht door een prisma breekt in alle kleuren van de regenboog. Kinderen hoeven dat niet te weten, maar met deze kennis kan ik wel leuke spelideeën plannen.'

Heen en weer

Fran en Jaya lopen van de ene naar de andere kant. Ze hebben allebei een zaklamp in hun handen. Een lichtvlek danst voor hun voeten uit. Lachend rennen ze erachteraan. Hoe sneller ze lopen, hoe sneller de lichtvlek hen voorgaat. 'Ze volgden de lichtstraal en genoten van het op en af lopen in de duistere ruimte. De lichtvlek van de zaklamp gaf het loopritme aan. Eerst dacht ik dat ze vooral genoten van het heen en weer lopen in de duistere ruimte, en geen interesse hadden voor het aanbod, tot ik merkte dat ze de lichtvlek op de mat volgden. Toch bijzonder hoe kinderen hun eigen spel ontwikkelen.'

Kinderen inspireren

'De activiteit van vandaag komt voort uit observaties van een spel met zon en schaduw tijdens een zomerwandeling. Toen speelden we met water. Door de breking van het licht, de druppels en de zon ontstonden er regenbogen. Nu het weer wat grijzer en donkerder wordt, probeer ik hetzelfde regenbooglicht binnenshuis in de leefgroep te creëren. Titus houdt een cd voor het lampje. Op de witte muur verschijnen een heleboel lichtvlekken. Het zijn net regenbogen. Chogleg speelt met een rol plakband op een richel. Blijft hij liggen? Rolt hij eraf? Na enkele probeersels blijft de rol liggen. Op de muur weerkaatst het rode licht. 'Ik ontdek hier een experiment, een mooi idee voor een volgend spelaanbod', merkt Emily op.

> 'Meespelen is samen exploreren en creëren'

Balans tussen schoonheid en plezier

De duistere ruimte, de transparante gekleurde stukjes plexiglas, doeken, licht, de schaduwen en bewegende kinderen zorgen voor schoonheid en verwondering. 'Ik koos materialen uit die op een of andere manier licht doorlaten: karton met gaten, netten en doeken en kleurige stukjes plexiglas. Ik koos bewust voor een prikkelarme ruimte. Kinderen hielden de focus op het spel van licht en schaduw. Er stond niks in hun weg en konden dus vrij bewegen. Ik zag hoe Titus en Fran zwaaiden met hun armen en hun dansende schaduwen op de muur volgden. Zo ontdekten ze dat ze met hun lichaam een wondermooi schaduwspel konden creëren. Ik kon echt genieten van alle sierlijke schaduwen.'

Met dank aan de kinderen en begeleiders van kinderopvang Elmer Zuid.

Het Elmer-team is betrokken bij het STEAM-project